

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 235

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

X METAI

PROF. J. KAMINSKO ŽODIS JŲ SVEIKINUSIEMS

J. Kaminskas jo garbei suruoštame minėjime, išklaušęs jo veikimą įvertinančius pranešimus ir išgirdęs daugybę širdingų sveikinimų, eina prie Amerikos Balso į Lietuvą mikrofono gal kiek susijaudinęs.

Bet prof. J. Kaminskas savęs nepraranda. Tas visokeriopose kovose užgrūdintas lidinys nesiduoda tirpinamas. Jis smailiai ir taikiai sako:

Kiekvienas mūsų, ypač mes, inteligentai, augdami ir gyvendami savos bendruomenės tarpe, daugiau iš jos paimame, negu jai duodame. Ir juo ilgiau gyvename, juo daugiau išsiskoliname. Gal tas suprantama: mes esame ne tik mūsų tautos, bet visos žmonijos laimėjimų palikuonys. Bet atsiškaitymas turėtų būti kiekvienam mūsų privalu.

Ir toliau jis dar smailiau taria:

Būtų pravartu, kad visuomenė sukurtų visuomeninio antstolio institutą. Jam tokiomis atvejais priklausytų pirmas žodis. Tuomet gal kiek mažiau būtų pačių minėjimų ir gal sukaktuviniškai neskubėtų į jų minėjimus su pakelta galva. Ir mano adresu kas čia pasakytą, nežiūrint širdingumo ir šiltumo, sudėta vienon pusėn, tai gaunasi išpūstas balansas...

Po tokios įžangos, prof. J. Kaminskas daro įdomią praeities apžvalgą ir kai kuriuos savo pastabas dėl dabarties.

Prof. J. Kaminsko pasakytą kalbą dedame ištiesai.

Tada kai tualetas susidėjo iš baltų tik drobinių marškinėlių

Mano amžiaus žmonėms, dalyvavusiems mūsų tautos žygiuose per paskutinius 70—80 metų, reikalaujant ir iš jų atsiskaitymo, būtų gal galima padaryti šiokių tokių išsąskaitos nuolaidų. Mes gyvenome nepaprastą laikotarpį. Kaip tik pradėtu save atsiminti mažu vaiku, kuomet visą mano tualetą sudarė balti, ilgi savos drobės marškinėliai, ir šiandien bandau vertinti visą gyventąjį laiką, nesvyruodamas turiu pasakyti, kad visu savo turiniu tas laikotarpis yra nuostabios pažangos metas. Kartu su visu pasauliu, pajėgiamai skubėdama, tą pažangą darė ir lietuvių tauta. Dėl to ir tiems, kas tuose įvykiuose dalyvavo, buvo tuomi padidinti reikalavimai. Nebuvome pakankamai pasiruošę, neturėjome patyrimo darbe, buvome jauni; dėlto galime pretenduoti, kad geras mūsų skolų nušimtis būtų mums nubrauktas.

Dar vienas motyvas kaltinamojo naudai. Kiekvienas mūsų, vadinamųjų visuomenės veikėjų, visuomenės darbe tesame bendros talkos dalyviai. Tame bendrame darbe vienas kitas galime rodyti daugiau iniciatyvos, sumanumo darbe, gal naujų vaisingų minčių, — bendro darbo pasisekimą pirmoj eilėj lems pati bendruomenė, jos sugebėjimai. Dėl to bus teisinga, kad ir asmuo savo atsakomybe bent dalimi pasidalytų su pačia visuomene.

Dūminių gryčių tarpsnis

Bandydamas labai trumpai ir paviršutiniškai apibūdinti mūsų tautos patį paskutinį jos eitąjį laikotarpį, aš norėčiau jį suskirstyti į keturius palyginus trumpus, bet savo turiniu ryškius laikotarpius.

Tautinį savo atgimimą lietuviškas kaimas pradėjo skurdžiose materialinio gyve-

Prof. J. Kaminskas

nimo sąlygose. Mažas būdamas, aš atsimenu mano gimtajam kaime dar dūmines gryčias, atsimenu kaip buvo brangus kiekvienas degtukas, kaip žemė buvo ariama mediniais arklais, akėjama medinėmis akėčiomis, javas piaunamas piautuvu ir kuliamas sunkiu kultuvu, keliant naktį su pirmaisiais gaidžiais. Sukirmijusi silkė ir vaikui iš miesto atvežta "baronka" buvo retai sau leidžiama prabanga. Materialinio gyvenimo lygi atitiko kultūrinis. Visas kaimo žmogaus tuomet skaitymas buvo jo maldaknygė, kantička ir peklos knyga; jo viešasis gyvenimas visais beveik sutilpo bažnyčioj ir bažnyčios šventory; jo sąmonėj gretimai kataliko dar neekzistavo lietuvis ir jo visą sielą dar slėgino ką tik išgyventos baudžiavos palikimas.

"Aušros", vėliau "Varpo", "Ūkininko", "Darbininkų Balso", "Tėvynės Sargo", turėjusius ir vykdžiusius kiekvienas ir savo atskirus uždavinius, buvo didelis tautai nuopelnas, kad jie tautą pažadino. Pažadino jos tautinę, vėliau ir politinę bei socialinę sąmonę; aiškino, kad gyvenimas gali ir kitoks būti; pažadino norą kratytis vargo; sustiprino savivarbos jausmą ir pasiryžimą siekti geresnio, šviesesnio gyvenimo. Tą pirmąjį, masinei ir organizuotai veiklai paruošiamąjį laikotarpį, trukusį nuo "Aušros" atsiradimo ir iki dvidešimtojo šimtmečio pačių pirmųjų metų, man teko gyventi iš karto bloznu vaiku, į to laikotarpio galą — jau įsijungiant ir pasiruošiant artėjantiems įvykiams. Kas tam pirmajam žadinimo laikotarpiui buvo ypatingai būdinga, — tai pirmųjų lietuvių pionierių minties nuoširdumas ir entuziazmas, gilus pareigos savajai tautai pajautimas, kartais jaunystės nekaltas naivumas. Iš kitos pusės patys žadinamieji parodė reto jautrumo, atvira širdim priimdami už auksą viską, ką jiems sakė gyvas ar spausdintas lietuviškas žodis. Gal toj pakilioj pirmojo pabudimo nuotaikoj buvo taip pat daug naivumo, bet tas žymėjo tautos jausmą ir jos veržlumą.

Kai žmogus atbudo

Į antrąjį mūsų sąjūdžio laikotarpį, kuriam pagrindinį turinį davė 1901—1908 metų įvykiai, mes įsijungėme kiek anksčiau, kaip pirmoji revoliucija carų Rusijoje, ir ėjome savu, kad ir lygiagrečiu keliu. Mes iki šiol neturime mūsų politinėj literatūroje nei vieno veikalo, kuriame būtų bandyta atkurti to meto įvykius jų visumoje ir galimai objektyviai įvertinti jų įtaką mūsų tautos vėlesniam tautiniam, kultūriniam ir

politiniam vystymuisi. O tuo tarpu to kad ir trumpo, bet audringo laikotarpio reikšmė mūsų ateičiai buvo nepaprasta, jei ne epokinė. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje mūsų liaudis pasijuto esanti tauta, esanti savo krašto šeimininkė ir savojo likimo sprendėja. Pirmą kartą ir kiaurai per visą kraštą ji viešai pareikalavo sau teisės tvarkytis kaip ji nori ir revoliuciniu keliu ėmėsi pati tą savo teisę gyvendinti. Tai tais metais per laikraščius, atsišaukimus ir mitingus paruošta ir sukelta Lietuva padarė pirmąjį savo bandymą nusikratyti caro valdžios ir tvarkytis namie savo supratimu ir savo valia. Tą antrąjį mūsų sąjūdžio laikotarpį pažymėjo mūsų tautos tikėjimas savo laisva ateitimi, didelis pasiryžimas ją sau patikrinti, nežiūrint aukų ir didelis savim pasitikėjimas. Tas laikotarpis, kurio vyriausiu įtempimo momentu buvo Didysis Vilniaus Seimas ir jį betarpiškai sekę įvykiai, subrendino politinę tautos sąmonę tiek, kad ji išliko gyva ir veikli per revoliuciją sekusius sunkios reakcijos metus iki pačiam pirmajam pasauliniam karui.

Tie, legendas kūrę įvykiai, pareikalavę daug pasišventimo ir daug aukų, išmetė iš Lietuvos ir į šį kraštą tūkstančius. Tie tūkstančiai "atjaunino" mūsų senąją Amerikoj emigraciją ir dar stipriau ją įjungė į kovą už Lietuvos nepriklausomybę už demokratišką, pačių žmonių valdomą Lietuvą. To laikotarpio įvykiuose, juos dalimi ir paruošdama, dalyvavo ir Lietuvos Socialdemokratų Partija, beveik vienintelė tuomet visai susiformavusi mūsų visuomenėj politinė organizacija, davusi politinei mūsų kovai jos esminį turinį. Apie partijos tuomet atliktąjį didelį darbą ir Lietuvos kaime aš čia dabar nekalbėsiu.

Gaivališką Lietuvos sukilimą prieš carų Rusiją atsigavęs caro režimas žiauriai nuslopino. Bet tai buvo laikinis mūsų pralaimėjimas. Valia gyventi laisvai liko nepalaužta, ir, baigiantis pirmam pasauliniam karui, vėl pasireiškė nepriklausomybės kovomis. Tas kovas vainikavo 1920 metais išrinktas ir pradėjęs valstybę kurti Steigiamasis Lietuvos Respublikos Seimas.

Berniokiškos jaunatvės laiko tarpsnis

Trečiąjį, jau nerpiklausomo gyvenimo laikotarpį sudarė visų mūsų gyventi ir dirbti metai, kol Lietuva ir vėl neteko laisvės. Čia būtų bereikalinga minėti, ką nepriklausomybės metais esame laimėję ar pralaimėję, nes dauguma ir čia susirinkusių vienu ar kitu būdu buvome to didelio darbo dalyviai, kuris kūrė mūsų tautos valstybinį, ūkinį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą. Per tą laikotarpį formavosi pati mūsų visuomenė, susiskirstydama partijomis, pasaulėžiūromis, pagal sau statomus uždavinius. Lietuvos Socialdemokratų Partija, kurios garbingose eilėse ir man visą laiką teko dirbti, nuoširdžiai dalyvaudama bendrųjų krašto reikalų rūpinime, specialiu savo uždaviniu visuomet laikė organizuoti Lietuvos darbo žmones ir kartu su jais kovoti už buities pagerinimą mūsų visuomenės paties vargingiausiojo sluogsnio. Aš esu dėkingas likimui, kad jis leido ir man dalyvauti tame darbe.

Dabar, jau kiek iš toliau žiūrint į mūsų dar netolimą praeitį, jau aiškiau galime matyti ne tik mūsų laimėjimus, bet ir mūsų darytas klaidas. Gal susiskirstymas mūsų visuomenėj ėjo per toli. Gal partijos tarpusavėj kovoje kartais nesugebėjo tink-

(Tęsa 2-am psl.)

PROF. J. KAMINSKO PAGERBIMAS

Prof. J. Kaminskui peržengus 75 metų gyvenimo slenkstį, Amerikos Lietuvių socialdemokratų sąjungos centro komitetas, LSS 19 kuopa, LDD 7 kuopa, LSDJ centro komitetas, Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų draugija bei LSS literatūros fondas suruošė jo garbei minėjimą.

Minėjimas įvyko balandžio 10 d. Amerikos lietuvių piliečių klube, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Minėjimo atidarymas

Minėjimo rengėjų vardu trumpą žodį tarė V. Gervickas, pareiškdamas, kad jam esanti didelė garbė atidaryti tą nepaprastą minėjimą, skirtą prof. J. Kaminsko garbei, sulaukus jam 75 metų amžiaus. Toliau jis kalbėjo:

“Jūs, mielas drauge, visą savo amžių kovojote dėl žmogaus teisės, kultūros, geresnio ir užtikrinto jo rytojauš. Pasirinktas kovos kelias ėjo neramiu laiko tarpsniu, todėl jis buvo itin sunkus, bet teisingas, humaniško žmogaus kelias. Jūsų nepalaužiamos dvasinės jėgos vedinąs. Jūs tėvynės laisvės kovose esate žmoniškumo pavyzdys. Nuveikti jūsų darbai nedings, jie liks amžiams mūsų tautos istorijoje”.

V. Gervickas, palinkėjęs prof. J. Kaminskui sveikam grįžti laisvon, nepriklausomon Lietuvon, pakvietė minėjimui pirmininkauti teisės daktarą Juozą Repečką ir sekretoriauti inž. Jurgį Valaitį.

Čia V. Gervickas pastebėjo, kad tų asmenų prezidiuman pakvietimas nėra atsitiktinas. Tai prof. J. Kaminsko nenuilstamo darbo ir sunkių kovų dėl tėvynės laisvės tąsa. Ir čia V. Gervickas dar įsitikinaniai pasakė:

“Tikėkit, mielas drauge prof. J. Kaminske, kad Jūsų puoselėjamos mintys ir darbai taps tikrove, kaip ir vasario 16 d. rašytas ir kartu su kitais pasirašytas aktas — laisvo lietuvių, laisvoje Tėvynėje Lietuvoje!”

V. Sidzikausko žodis

Prof. J. Kaminsko daugelio metų Lietuvos laisvinimo ir politinių kovų bendradarbis, buvęs Vliko narys, Lietuvos laisvės komiteto pirmininkas, buvęs Nepriklausomos Lietuvos ministras diplomatas V. Sidzikauskas pasisakė, kad jam pavestas neįvykdomas uždavinys įvykdyti — per kelioliką minučių apžvelgti prof. J. Kaminsko turiningą, kovų kupiną, įvairių gyvenimą, skirtą kovoms dėl žmogaus ir tautos laisvės. Tatai įmanoma padaryti tik prabėgomis, daug ką pasitenkinant tik paminėjus.

Prof. J. Kaminsko politinė ir visuomeninė veikla prasidėjo tada, anot poeto Maironio žodžių:

Pavasaris eina Karpatų kalnais. Po Lietuvą žiema. Nei žodžio, nei rašto Neleidžia erelis, suspaudęs sparnais...

Tai yra tais metais, kai Balkanuose ėjo kovos dėl laisvės, kai Italija, Vokietija kovojo dėl visų savo žemių įjungimo į savas valstybes, kai Belgija nerimavo dėl savo laisvės. Ir neabejotinai visose tose kovose socialistinės minties šalininkai. Savo jaunose dienose prof. J. Kaminskas taip pat pasirenka kovingą socialdemokratų kelią. Anuomet jie Lietuvos laisvinimo žygiuose ėjo pirmais. Jie

pirmieji įrašo į savo darbus Nepriklausomos Lietuvos šūkį. Kartu už žmogaus gerą ir jo laisvę kovojo ir dėl Lietuvos laisvės. Tas laisvinimo darbas aukščiausio laipsnio pasiekė 1905 metais, išsibujojęs į atvirą pasipriešinimą caro valdžiai Lietuvoj. To ryžtingo judėjimo dėka Vilniuje buvo suauktas vadinamasis Vilniaus Seimas, kur lemta buvo pirmame posėdy pirmininkauti prof. J. Kaminskui. Ir tos dienos posėdy buvo padaryti lemiamos reikšmės Lietuvos gyvenime turėjusieji sprendimai, nustatę tolimesnio veikimo gaires. Neabejotina, kad tie politinio pobūdžio sprendimai buvo padaryti Lietuvos socialdemokratų vei-

kimo įtakoje, nes jų veikimas visame Lietuvos krašte buvo sukėlęs visuotines revoliucines nuotaikas. Lietuvos gyventojai jau tada liovėsi mokėti caro valdžiai mokesčius; nepriklausomai sudarinėjo valščių valdybas, caro valdžios skirtus valdininkus išvaikė, naikino degtinės monopolius; atsisakė eiti rusų kariuomenėn. Tokios aplinkos nuotaikomis gyveno ir į Vilniaus seimą atvykusieji.

Visoj rusų žemėj pasireiškusio revoliucinio judėjimo dėka buvo paskelbti rinkimai į pirmą rusų imperijos parlamentą dūmą. Lietuva išrenka į ją penkis socialdemokratus. Jie sudarė dūmoje atskirą (Tęsinsys 4-ame puslapyj)

Now at BEE JAY'S

Here's your chance to

SAVE \$12⁹⁵

A complete Hoover Cleaning ensemble for the price of the Cleaner alone

Special limited offer...you get this complete set of cleaning tools **FREE** of extra charge!

when you buy this new Model 115

HOOVER TRIPLE-ACTION CLEANER

Low Down Payment Easy Monthly Terms

About Model 115 Hoover

The ideal cleaner for the modern housewife. Lightweight, compact, easiest to use and to store but every inch a Hoover. Has Hoover's famous Triple-Action cleaning principle—it beats, as it sweeps, as it cleans. Gets the deep down grit that other cleaners leave imbedded in the pile. Its gentle vibra-cleaning gives greater life to your floor coverings, keeps colors fresh and new looking much longer. Cleaning tools easily attached.

About the Cleaning Tools

For all above-the-floor cleaning. Help cut your cleaning time in half. Set includes—

- 1 Converter for quick, easy attachment of hose and tools.
- 2 Long lightweight, flexible hose.
- 3 Extension tube.
- 4 Brush for cleaning and dusting upholstery, drapes, walls, bare floors.
- 5 Crevice tool for furniture, radiators, etc.

BEE JAYS TORES

15 WEST HUBBARD STREET

Whitehall 4-3253

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Jau slavai sukilo. Nuo Juodmarių [krašto]

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 24, 1954

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

su kitais, plaukiant žvejo laivu Švedijon. Jie buvo suimti. Vokiečiams tardant, nepavyko sužinoti prof. J. Kaminsko pavardės ir Vokietijoje jis iš kalėjimo buvo paleistas. Atsidūręs laisvėje ir vėl prof. J. Kaminskas pasineria pagrindžio darbe Lietuvos laisvinimo bare.

V. Sidzikauskas savo sklandžioje, turiningoje kalboje, šuminėjęs nuveiktus J. Kaminsko darbus tremty, sakė, kad ir jis iš J. Kaminsko daug pasimokęs politinės išminties ir jam buvę malonu, džiugu kartu su prof. J. Kaminsku bendradarbiauti Lietuvos laisvinime.

Sunkiausiai Lietuvos metais, dabar ir praeity, prof. J. Kaminskas visuomet ėmėsi atsakomingo ir sunkaus darbo, bendraudamas su kitų politinių srovių žmonėmis. Kad ir su kitais kartu dirbdamas, jis neužmiršta savo pagrindinių siekimų. Jo giliu įsitikinimu, ir visas jo veikimas ta kryptimi eina: išlaisvintos Lietuvos gyvenimas turi būti grindžiamas demokratijos pradais; žmogui pagarba, mažumos teisių ir jų reikalų pabojimas ir visa grindžiama žmogaus laisve ir jo geru.

Liga laikinai ir dalinai prof. J. Kaminską atitraukė nuo kai kurių didesnių darbų, bet jis ir tose savo gyvenimo sąlygose susiranda kas dirbti, veikti.

Prof. J. Kaminsko nueitas gyvenimo kelias, jo nuveikti darbai užims istorijoje ne vieną lapą. Jis dirbo istorinės epochos metu ir dirbo istorinius darbus.

V. Sidzikauskas, baigdamas kalbėti, kreipėsi į prof. J. Kaminską šiais žodžiais:

“Eik ir toliau garbingu Lietuvos keliu. Jis sunkus, bet jis veda į Lietuvos laisvę. Nuoširdžiausi linkėjimai sulaukti laisvos, nepriklausomos Lietuvos!”

Inž. Novicko žodis

Inž. Novickas kalbėjo apie prof. J. Kaminską kaip inžinierių, mokslininką, praktiką, jaunimą inžinerijos mokslų mokiusį.

Jis sakė, kad prof. J. Kaminskas Nemuno pakrantėsi užaugo, kaip anas milžinas ažuolas plačiai išsišakojęs, giliai šaknis žemėn suleidęs, nebija nei audrų, nei kitų kovų, nei bet kurių darganų. Jis, kaip anas ažuolas berdamas giles nuo savo šakų žemėn, mokė jaunimą savo profesijos, ir nemažas jų skaičius jau spėjo Lietuvoje praktiškai tas įgytas žinias gyvenime pritaikyti. Prof. J. Kaminskui rūpėjo visas Lietuvos gyvenimas pakylėti, o ypač Lietuvos miestų sanitariją. Dar pradėdamas pirmuosius savo profesijos darbus, jis įveda vandentekį Vilniuje, vėliau tuos reikalus rūpestingai sutvarko Kaune. Tie ir kiti darbai verti pasigėrėjimo.

Yra dar maža žinoti, kartais ir labai daug žinių turėti, bet

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 24, 1954

reikia mokėti ir sugebėti jas gyvenime praktiškai pritaikyti ir jas sugebėti augančiajai kartai perduoti. Prof. J. Kaminskas buvo vienas tų, kuris turimas savo specialybės žinias ne tik praktiškai pavartojo, bet Vytauto D. universitete profesoriaudamas jas suteikė besimokančiam jaunimui. Jis studentų buvo gerbiamas, nes, kas norėjo, galėjo jo žiniomis pagrindinai pasinaudoti.

Prof. J. Kaminsko paskaitos visuomet buvo nusaikios, turiningos. Jas malonu buvo klausyti. Prof. J. Kaminskas universitete buvo sanitarinės technikos katedros vedėjas. Jis parašė 400 puslapių mokslo veikalą apie kanalizaciją. Tas jo veikalas ir ateity nepraras savo vertės.

Prof. J. Kaminskas, atsidūręs tremty, taip pat, be Lietuvos laisvinimo darbų, rūpinosi jos ateities ūkio planavimu. Tuo tikslu buvo sušaukta plati konferencija visų ūkio šakų žinovų. Tos konferencijos pasėkoje susidarė ūkio planavimo komisija, įtraukusi daug ką ūkio gyvenimo studijų darbus, ir ji veikia iki šių dienų. Be to, dar buvo atskiri ir inžinierių sąvažiavimai, kurie taip pat daug naudos atnešė, ir tas darbas eina iki šiol nenutraukiamai. Vadinasi, prof. J. Kaminskas yra ne vien tik didis politikas, bet pro ją nepamiršta ir ūkinius reikalus. Jam rūpi ne vien tik Lietuvos valstybinio gyvenimo atstatymas, bet ir atstatymas jos sugriauto, sujaukto ūkio.

Baigdamas savo įdomų pranešimą, inž. Novickas palinkėjo geros sveikatos ir sulaukti tos dienos, kada galės parvykti į laisvą, nepriklausomą Lietuvą.

Kipro Bielinio žodis

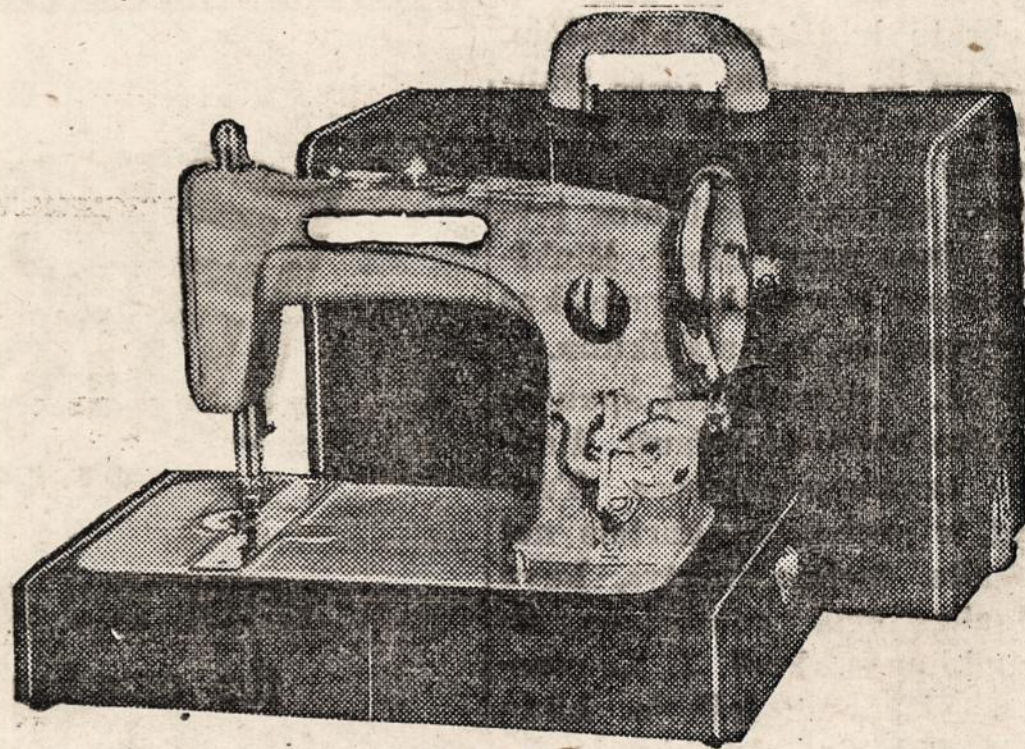
Kipras Bielinis gal virš penkiasdešimt metų kartu žygiuoja su prof. J. Kaminsku Lietuvos gyvenimo kovos keliais.

Jam yra kas prisiminti. Jis gali daug ką papasakoti, pasakyti. Bet dėl laiko stokos jis pasirinko kalbėti apie prof. J. Kaminsko kovos ginklą, kurį jis per visą pussimtį metų nepaleidžia iš rankų. Plienine plunksna jis vykusiai tvanoja ar ginasi savo idėjinių priešų (Tęsinys 6-me pusl.)

Free- Westinghouse

ECONOMY PORTABLE

Now you can sew where and when you please with this new, easy to own Free-Westinghouse electric portable.

52 F—Pa NH

MODEL 52F-1216

\$59.95

Beautifully styled, three-quarter size portable in soothing gray mat finish. Durable blue leatherette case with attractive white trim. Available with 52F Economy sewing head.

Shipping weight 33 lbs.

WITH THESE FEATURES: Universal motor, all speed rheostat, small hand wheel, stitch regulator, attachments, thread tension control.

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE and FURNITURE CO.

2876 West Cermak Rd.

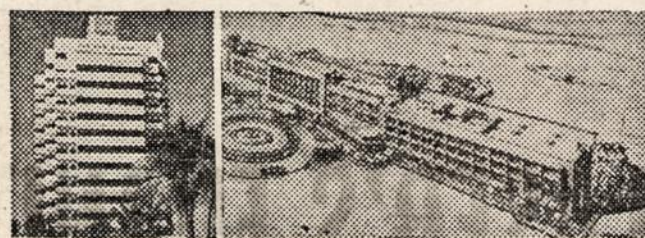
Bishop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Choice of America's Most Famous Hotels

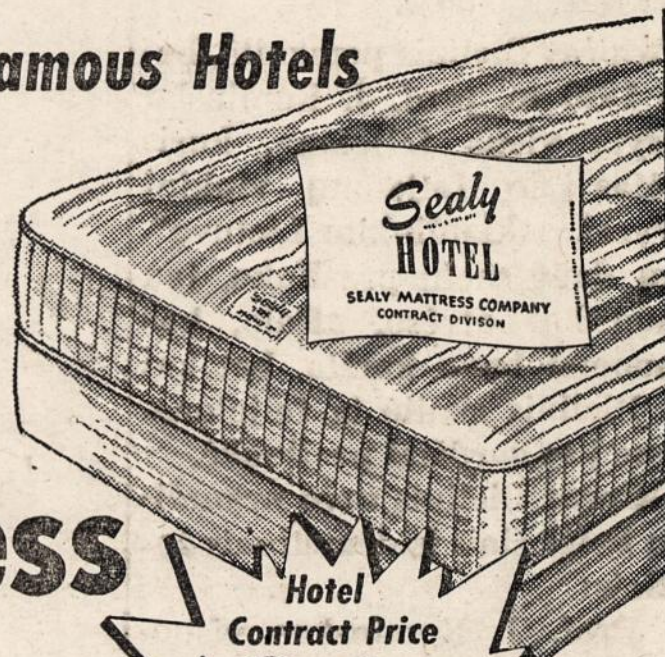
NOW AVAILABLE
FOR YOUR HOME

Sealy Contract
Division
Hotel Mattress

THE SHELBOURNE Miami THE VERADERO INTERNATIONAL Cuba

SEALY MATTRESSES USED IN THESE HOTELS

Hotel
Contract Price
\$39.95
\$59.50 VALUE

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Atkelta iš 5 psl.)

ar Lietuvos vergėjų. Taigi, Kipras Bielinis papasakojo kaip prof. J. Kaminskas vartoja savo ginklą, kaip jis su įvairiais priešais juo kovoja ir savo mintis jo pagalba skleidžia.

K. Bielinis pasakojo, kad po įvairių pasitarimų, konferencijų visi pavargę skuba namo pailsėti, o prof. J. Kaminskas skuba į namus, kad galėtų suformuluoti, kas buvo posėdžiuose kalbėta, rezolucijas suredaguoti ar rytojaus dienai spaudai straipsnį svarbiais klausimais parašyti. Jokiuose susirinkimuose niekas taip nesugebėjo aiškiai, nuosaikiai surašyti nutarimus, kaip tai galėjo padaryti prof. J. Kaminskas. Rodos, nebuvo tokio socialdemokratų leidžiamo laikraščio, kuriam jis nebūtų rašęs įžanginių straipsnių. Čia jis visuomet sumaniai išvelgdavo gyvenamųjų tarpinių politinius įvykius, juos pagrindinai išlukštendamas ir pastebėdamas, kas vertingesnio, kas atsitiktina.

Prof. J. Kaminskui spaudoje teko bendradarbiauti žiaurios cenzūros sąlygose. Tuomet ir geriausios, kartais net nekaltos turinio mintys, buvo negailestingai cenzoriaus išbraukiamos. Prof. J. Kaminskas visuomet ieškojo būdų kaip tokiais atsitikimais su skaitytojais susiprasti ir jiems pasakyti, kas dera pasakyti. Pirmojo pasaulinio karo metu, kai Lietuvos buvo vokiečių okupuota, cenzūra buvo griežta. Tada prof. J. Kaminskas redagavo skaitytojų labai mėgiamą "Darbo balsą". Įžanginiais straipsniais veik nieko nebuvo galima pasakyti. Kas svarbesnio buvo įspraudžiama į vietos žinutes, arba imtasi rašyti politinius feljetonus. Prof. J. Kaminskas Lietuvoje gal buvo vienas pirmųjų, kuris politiniams reikalams vykusiai ir sumaniai panaudojo politinio feljetono formą. Čia, nekaltu turiniu prisidengdamas, jis nusakydavo reikšmingus politinio gyvenimo įvykius, jų raidą bei kas reikia daryti.

Kipras Bielinis perskaitė, bene 1920 m. prof. J. Kaminsko rašytą vieną feljetoną, kuris įdėtas į jo feljetonų rinkinį "Vyrai, sukiaulinkim Lietuvą". Jau daug metų praslinko, jau daug kas atvėso, atšalo, kas anuomet buvo karšta, bet kai K. Bielinis skaitė tą feljetoną, daug kas gardžiai pasijuokė.

Kipras Bielinis savo pranešimą baigė šiais įsidėmėtiniais žodžiais:

"Prof. J. Kaminskas visuomet pasitikėjo savo tauta, savo krašto žmonėmis. Jis niekuomet savo kortos nedėjo ant svetimų. Kai anuomet Lietuvos tarybos narių dauguma padėjo savo kortą ant vokiečių — prakišo. Vokietijos revoliucija nušlavė viską. Pasiliko tik tauta, pasiliko mūsų tauta. J. Kaminskas su ja, jis dirba jai, jis tiki ja".

Vaclovo Biržiškos žodis

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 24, 1954

Lietuvių enciklopedijos vyriausiasis redaktorius prof. Vaclovas Biržiška atvyko iš Bostono, Mass., pasveikinti savo draugo J. Kaminsko, tarti žodį. Susijaudinęs jis atsistojo prie mikrofono. Prie Amerikos Balso į Lietuvą mikrofono. J. Kaminsko minėjimo akademinė dalis buvo transliuojama į Lietuvą.

Prof. V. Biržiška norėjo kalbėti apie J. Kaminsko įtaką žmonėms. Jis savo pranešimą pradėjo tokiu būdingu atsitikimu. Tai buvo gal prieš 60 metų, kai abudu kartu lankę gimnaziją. Tada rusifikacijos tikslais rusai buvo gimnazijose pasikėsinę įvesti tikybės dėstymą

(Nukelta į 7 psl.)

VADOVAS Į SVEIKATĄ

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga
BUKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis, SLA Daktaras Kvotėjas. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: KAIP BŪTI SVEIKU IR ILGAI GYVENTI.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuojau užsisakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS

3241 West 66th Place Chicago 29, Ill.
Telefonas: REpublic 7-7868

FREE!

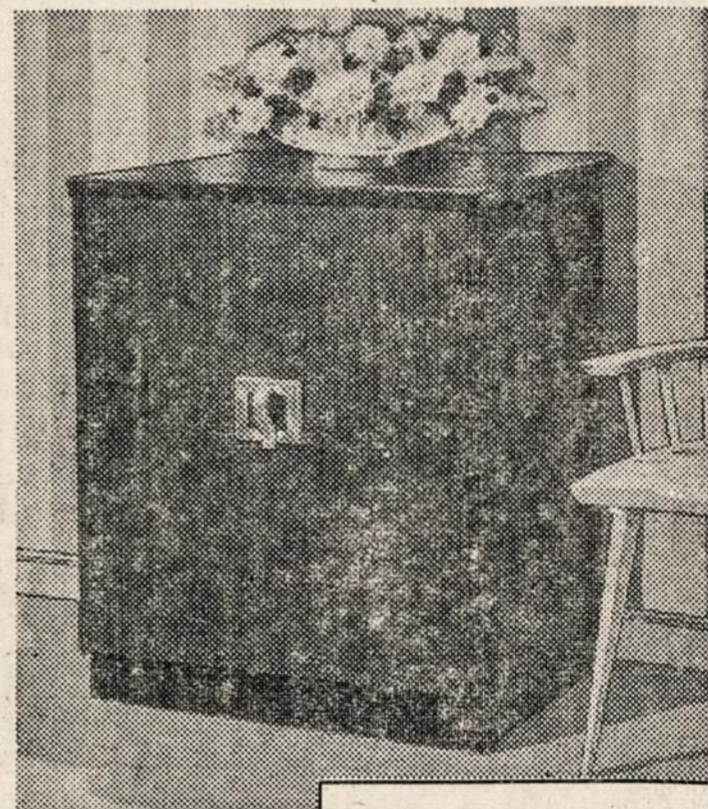
OF EXTRA COST

**THIS MAGNIFICENT
CUSTOM-DESIGNED
TABLE CABINET....
WORTH \$34.95!**

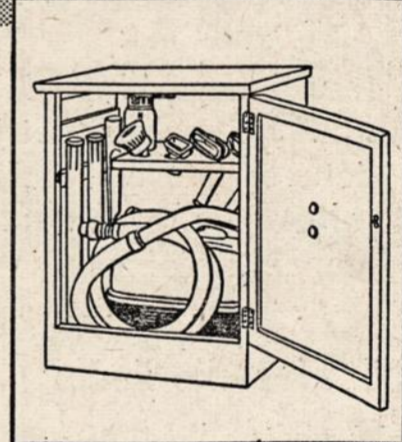
**WHEN YOU BUY JET 99...
the amazing Jet-Powered
vacuum cleaner that gives you
ONCE-OVER CLEANING ACTION**

Terrific value before (only Jet 99 has jet-propelled cleaning action!) But now we offer you this handsome Stor-a-Jet cabinet, worth \$34.95, FREE, when you buy Jet 99! Offer limited, don't delay!

**\$134.90 value!
both for only \$99.95!**

Handsome dark mahogany STOR-A-JET table-cabinet stores (and cleverly conceals) Jet 99 vacuum cleaner, plus cleaning tools. Use it as night table, telephone table, kitchen or bathroom chest.

See All Jet 99 Offers:

- ★ **Jet Power**—56% more than average of 4 popular cleaners. Gets all dirt, the first time over!
- ★ **Jet Designed** — container glides, carries easily as a portable radio!
- ★ **Jet Emptying** — in 2 seconds flat! Just lift out dust bag and throw it away!
- ★ **7 Attachments** and carrying kit!
- ★ **EASY TERMS!**

GLASER'S FURNITURE and RADIO CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

rusų kalba ir tiems, kurie nebuvo rusai ar provoslavai. Buvo savo rūšies "molebnės". Vienoje tokioje "molebnėje" buvęs ir V. Biržiška. Staiga jis išgirsta įsakantį balsą:

Broliai, einame!

V. Biržiška pakilo ir iš "molebnės" išėjo. Išėjo ir pradėjo jaudintis. Jis suprato, kad tai buvęs balsas, pasipriešinimą raginąs. Jis žinojo, kad tai mokinio jo draugo J. Kaminsko balsas. Užklupo jį abejonės, ar gerai jis daręs? Kiti įsakinėjo mokyklos tvarkai pasiduoti. Taip jis iš seniau buvo įtikinėjamas, bet kaip nepaklusti to balso, J. Kaminsko balso? Pakluso. Tai buvo apsisprendimo akimirka, kuri bene turėjusi lemiamos reikšmės visam jo gyvenimui.

Prof. V. Biržiška, pasakęs dar keletą žodžių, susijaudinusi balsu pareiškė, kad jis toliau negalys kalbėti, dar pridėjo, kad jis niekuomet nebuvęs geras kalbėtojas. Mostelėjęs ranka, jis priėjo J. Kaminsko sveikinti.

Tai buvo visus jaudinanti scena.

Kiti sveikinimai

Akademines dalies pranešimams pasibaigus, dar buvo keletas sveikinimų.

Stipriai ligos paveiktas, lazdele pasiramsčiuodamas pakyla iš vietos prof. Jurgis Čiurlys, prof. J. Kaminsko bendramintis, kartu technologijos institute Petrapily mokslus ėjęs. Jis prieina prie savo draugo J. Kaminsko ir tyliai jį asmeniškai sveikina. Du draugai apsikabina. Sveikinas svetimoje žemėje. Abiem, daug dirbusiem Lietuvos žmonių gerovei ir kovojusiems dėl savo tautos, dėl Lietuvos laisvės, dabar ten, Lietuvoje, nėra vietos. Lietuvoj ir vėl siautėja laukinės aziatų dvasios maskoliai. Bet:

Gražu dėl tėvynės pavargti, kentėti! Palaimintas darbas šalies prigimtos—Laimingas, kurs, aušrai pradėjus [tekėti, /stos.

Taip rašė poetas Maironis, taip veikė šiuodu ir kiti vyrai.

Liaudininkų vardu trumpą žodelį pasakė J. Audėnas. Politinio žurnalo "Lietuva" redakcijos vardu sveikino dr. Nemickas, K. Bielinis sudėjo prof. J. Kaminskui linkėjimus, Naujosios Anglijos ir kitų gretimų valstybių Lietuvių bendruomenės apygardų atstovų suvažiavimo vienbalsiai pareiškėtas. Veik tuo pačiu metu ėjo tas suvažiavimas, tos dienos rytą pradėtas.

J. Kaminsko profesijos draugai inž. Birutis, inž. B. Novickas, inž. Garukštis, inž. Sližys sveikino jį savo vardu, vardu inžinierių ir architektų draugijos. Be to, akademiniai daliai besibaigiant sveikinimo žodžius sudėjo susirinkimą vedę dr. J. Repečka savo ir sekretoriavusio inž. Jurgio Valaičio vardu.

Bendra vakarieniė

Minėjimo akademinė dalis užtruko ilgiau kaip tris valandas. Po tų įdomių, įspūdingų ir turiningų pranešimų

sekė bendra vakarieniė. Joje dalyvavo per šimtą asmenų. Ji užsitiesė ilgiau kaip tris valandas. Jos metu buvo pasakyta keletas sveikinimų.

Vakarienei pirmininkavo inž. Birutis, talkininkaujant inž. Balčiauskui-Balkui. Vakarienei šeimininkavo A. Buivy- (Tąsa 8-tam psl.)

NEW G-E REFRIGERATOR WITH REVOLVING SHELVES

PUTS ALL
FOOD
AT YOUR
FINGERTIPS!

PLUS

ALL THESE NEW FEATURES!

- ★ fold away bottle racks
- ★ ice cream rack—juice can dispenser
- ★ adjustable door shelves
- ★ mini-cube ice trays

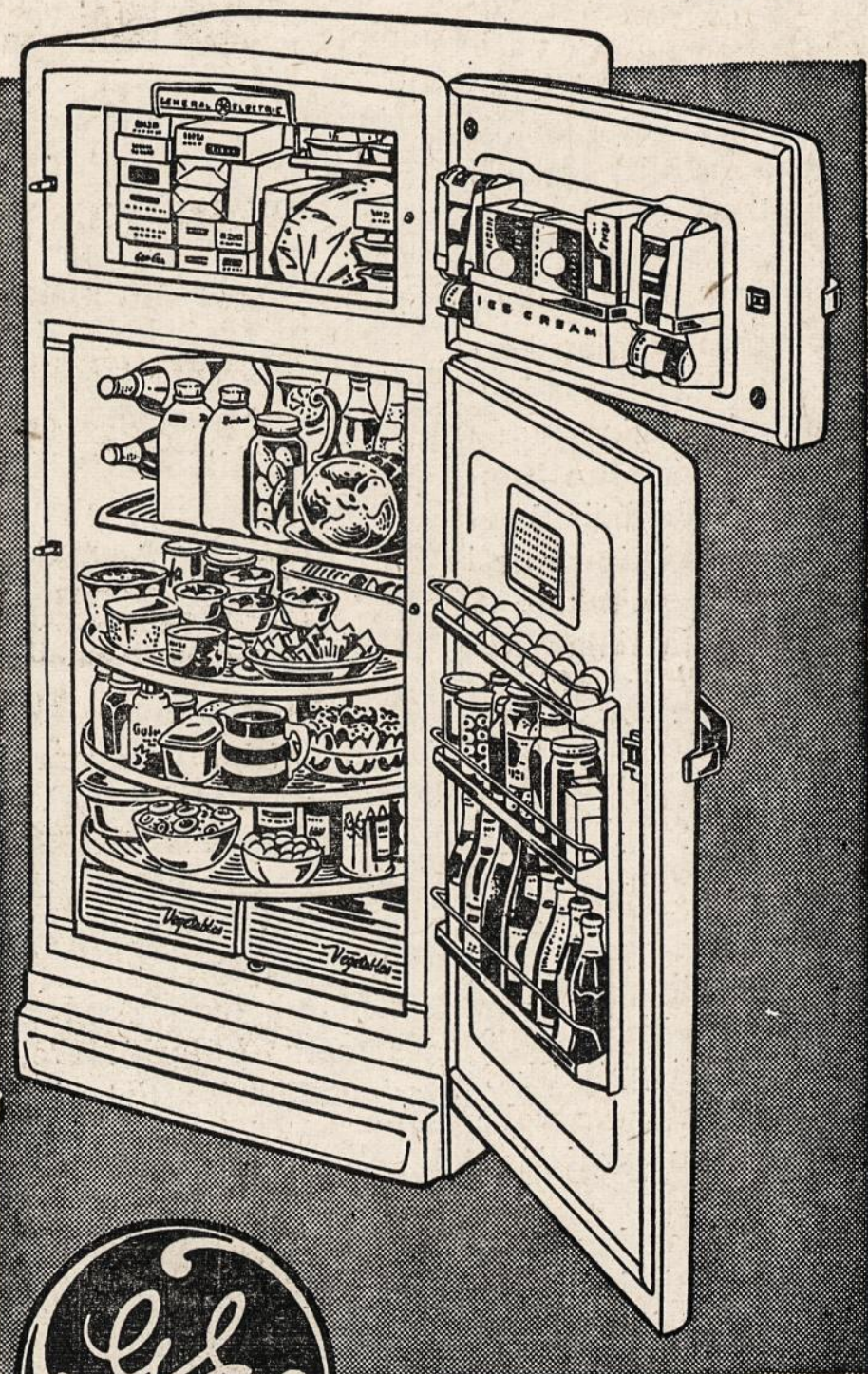
EASY TERMS

After Small Down Payment

Two separate appliances
in One cabinet!

A big automatic defrosting refrigerator . . . and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET

REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 West Cermak Rd.

BIshop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 8-to psl.)

Malonu sveikinti tą asmenį, kuris nuo jaunystės dienų stovėjo nesvyruodamas kartu su Lietuvos darbo žmonėmis už darbininkijos geresnį gyvenimą, tikresnį rytojų, už socialinį teisingumą. Prof. J. Kaminskas buvo ne tik Lietuvos darbininkijos judėjimu vadovaujantis asmuo, bet kartu ir didis jos patriotas.

Amerikos Lietuvių socialdemokratų sąjungos centro komitetas linki ilgai gyventi ir veikti su mumis kartu.

LSS 19 kuopos sveikinimas. Demokratinės minties žadintoja, socializmo Nepriklausomos Lietuvos skelbėja ir jos nenuilstomą darbininką, profesorių J. Kaminską sulaukusį 75 metų, sveikina LSS 19 kuopos valdyba. Linki ilgai, ilgai gyventi ir sulaukti laisvos, nepriklausomos Lietuvos.

Pasirašė kuopos pirmininkas S. Bredis ir A. Žilinskas.

LDD Bostone veikianti 21 kuopa savo ilgame sveikinime sako, kad prof. J. Kaminskas savo darbais prilygsta Amerikos buvusiam už jos laisvę kovotojui prezidentui Thomui Jeffersonui. Tą sveikinimą pasirašė J. Stilsonas, N. Jonuška ir M. Strazdienė.

Kartu su prof. J. Kaminsku Vlike bendradarbiavęs Brazaitis sako, kad toji sukaktis pažadina prisiminimus ir tuose prisiminimuose prof. J. Kaminsko paveikslas iškyla pačiomis šviesiausiomis spalvomis. Toliau jis rašo, kad visur jam teko susitikti su prof. J. Kaminsku, jis žavėjosi jo principingumu ir tvirtumu, ko gali jis palinkėti sau ir kitiems.

Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos vardu laišku sveikino V. Alksninis.

Amerikos Lietuvių bendruomenės New Yorko apygardos valdybos vardu laišku sveikino J. Šlepetys.

Amerika lietuvių Sandaros pirmoji kuopa sveikinimo raštu prof. J. Kaminskui palinkėjo ilgų metų.

Chicagos lietuvių socialistų buvusios bendros vakarienių dalyvių vardu Aleksas Ambroze palinkėjo ilgus metus gyventi.

Laiškais ir telegramomis dar sveikino B. Sližys, Pranas ir Ona Lavinskai, M. Spiradavičius, Matuliauskai, Birutė Novickienė, Moterų klubo vardu Vincė Januškaitė, George Paknys ir kiti.

Kai kas iš sveikintojų prof. J. Kaminskui įteikė dovanų. Kiti ta proga aukojo LSS Literatūros fondui J. Kaminsko raštams išleisti.

Kadangi kai kurių sveikintojų linkėjimai ir mintys kartojosi, tai jų čia nekartojame.

Prof. J. Kaminsko garbei suruoštas minėjimas virto visų lyg bendra šventė. Buvo pasakyta daug gražių kalbų; paskleista įvairių minių; gerų prisiminimų ir mėginta mūsų tautos praeitį surišti su dabartimi; atspėti ateitį ir pajusti

visų lūkesius.

Buvo įspūdinga, jauku. Būta tokių akimirku, kurios tūliams įstrigo nepamirštamai.

Minėjiman atsilankė ne vien tik senimas, buvo ir jaunimo. Tiek vieny, tiek kitų tarpe buvo Amerikoje gimusių, seniau čia atvykusių ir dabartinių naujakurių.

Tokių, kas asmeniškai sveikino J. Kaminską, buvo mažiau; kiti sveikino draugijų ar kurių nors sambūrių ar įstaiigų igalioji.

Tai buvo lyg savos rūšies vienybės demonstracija.

(GALAS)

Kas skaito, rašo —

“Naujienas” išsirašo.

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
STASYS DAPKUS

3255 SO. UNION AVENUE Tel. CALUMET 5-1127

Prietyrės mechanikas, turįs moderniausius įrankius, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų 3231 So. Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš alėjos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telefonu susitarimui. benzina ir alyva. Dirbtuvė yra

LIETUVIŠKA GĖLIŲ PREKYBA

“PEOPLES FLORIST”

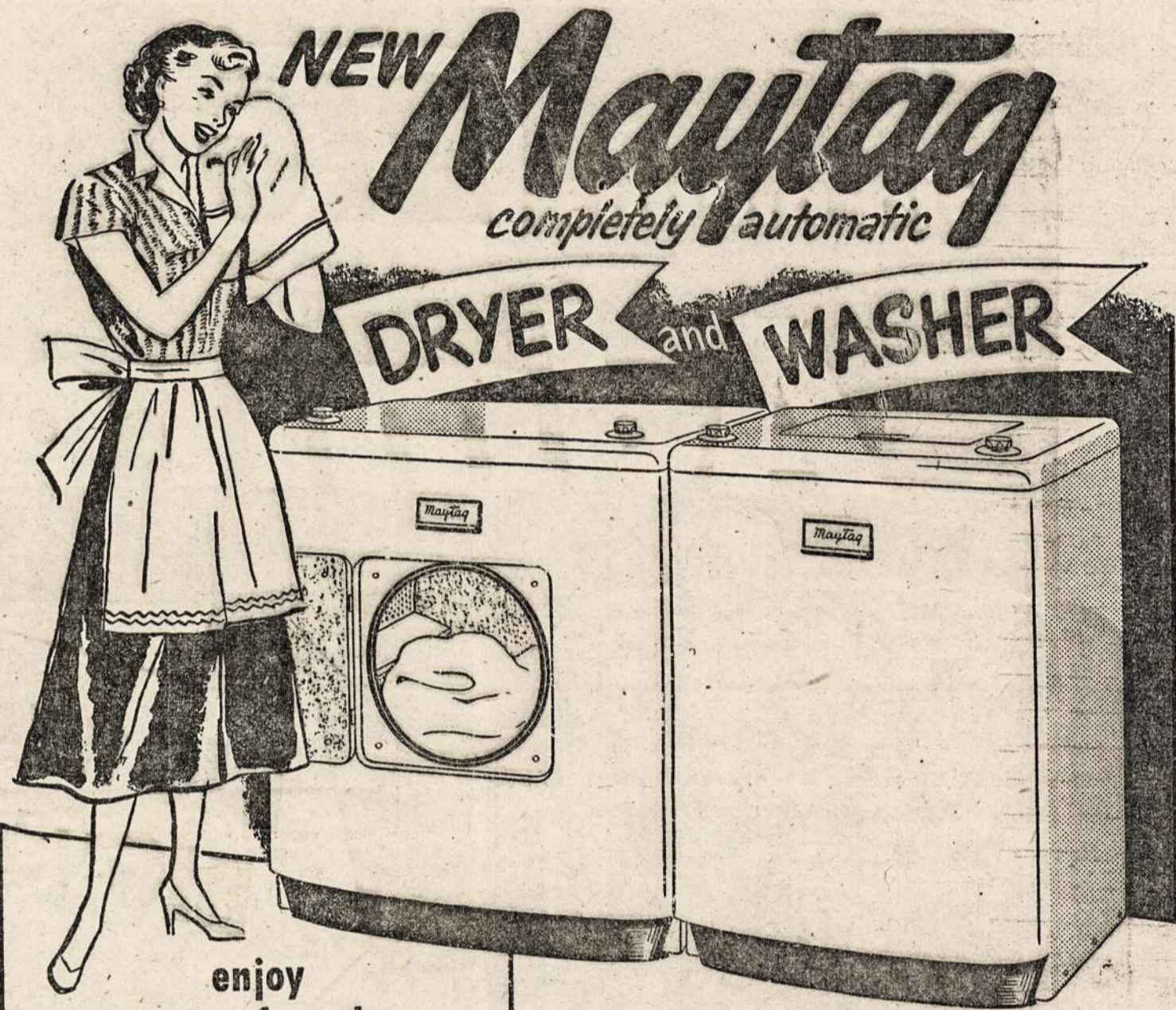
Meniška atliekame visokius gėlių užsakymus:

- ★ VESTUVĖMS
- ★ VARDINĖMS
- ★ KRIKŠTYNOMS
- ★ LAIDOTUVĖMS

Savininkas R. ir O. HOMKO

1850 West 47th St.

Lafayette 3-1786

enjoy

FREEDOM from hours of backbreaking work

Why lug heavy, wet loads? Stoop, lift, stretch? Trudge back and forth? Endure raw, chapped hands? Wash and dry the Maytag way ...

any time—For clean, dry clothes, load and set the dials.

any weather—Rain, snow, soot, dust, fog can't upset your work.

any fabric—Cotton, silk, man-made materials—white or colored.

any place—Install upstairs or down. Nothing to mar your room.

Only Maytag has all these Advantages

MAYTAG Dryer

- exclusive Waterfilm action removes all lint and moisture
- no lint trap to clean
- no outside venting
- no dampness in room
- variable heat and time dials for any fabric
- double insulation keeps heat inside
- porcelain-finished drum resists rust
- safety door stops action when opened

MAYTAG Washer

- exclusive Gyrafoam action cleans safely
- automatic—washes, rinses, spins, stops
- no bolting down
- action stops when safety lid is raised
- time, heat controls
- thorough rinsing
- gentle spin-drying won't tangle clothes
- beautiful white finish matches the Maytag Dryer

EASY TERMS · LIBERAL TRADE-IN
Come in and see these work savers

GUARANTEED ELECTRIC
Appliance and Furniture Co.

2876 W. Cermak Road

Bishop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Stravinskio nuotykis Romoje

Tvirtinama, kad Romos diduomenė, kuri Tarptautinio Muzikos Festivalio proga klausėsi modernių operų, mažiau komentuoja pačias operas, negu incidentą su maestro Stravinskiu.

Dvidešimtojo Amžiaus Muzikos Konferencija, apie kurios ruošimą savo laiku plačiau rašė Naujienos, Romoje užtruko beveik póra savaičių ir praėjo labai vykusiai. Dalyvavo keli šimtai žymiausių pasaulio muzikų. Igor Stravinski buvo išrinktas muzikų tarybos pirmi-

ninku ir jo vardą žinojo kiekvienas, kiek praprusęs, romietis.

Bet pasirodė, kad Romos operos rūmų sargai tą jo garbę buvo linkę ignoruoti. Tiesiog iš posėdžio jam atvykus su dviem amerikiečiais draugais, kompozitorium Ned Boren ir dirigentu Robert Craft, į operos rūmus, kuriuose vyko premjera konferencijos dalyviams pagerbti, pastojo jam kelių rūmų sargai. Vakarų Europoje dar gyvas paprotys, kad premjerų dalyviai dėvėtų formalius vakarinius drabužius. Atvykusiai trijulei operos rūmų durys buvo uždarytos, nes jie buvo pasirišę spalvingus kaklaraiščius. Dėl jų paprastų tam-

sių kostiumų sargai neprotestavo, bet pagrindinis jų reikalavimas buvo: pasiriškite juodus kaklaraiščius.

Kažkas ėmė jiems aiškinti, kad Igor Stravinski yra pasaulinio masto muzikas ir faktinis viso festivalio organizatorius. Tatai sargus kiek paveikė. Jie sutiko Stravinskį įleisti į operos rūmus, bet kiti du amerikiečiai privalėjo grįžti namo. Tačiau toks kompromisas buvo nepriimtinas pačiam Stravinskiui.

Prasidėjo derybos. Buvo kreiptasi į operos direktorių. Bet tas buvo užimtas ir tuo metu negalėjo surasti laiko gilintis į incidentą. Aplink besiginčijančius susispietė ne tik bū-

rys sargų, bet ir publika.

Galu gale pavyko atvykėliams sargus įtikinti, kad nebėra laiko pakeisti drabužiams. Stravinski ir jo draugai į operą buvo įleisti. Bet žymi spektaklio dalis jau buvo praėjusi be jų.

Tarptautinio Muzikos Festivalio metu buvo išskirtos dvi modernios operos: vokiečio kompozitoriaus Hans Verner Henze "Boulevard Solitude" ir italo Vieri Tosatti — "Il sistema della dolcezza".

Prie "Naujienu" kai priprasi—darba, žinią, —viską rasi.

Big means **BIG** in this new
Admiral!

MODEL 11D7

BIG 11.7 Cu. Ft. Capacity!
BIG Value at only
\$361⁵⁵

AND YOU GET ALL THESE DELUXE
FEATURES AT NO EXTRA COST!

- Full-length cold, full-width freezer and handy freezer drawer.
- Convenient adjustable and roll-out shelves.
- Extra-deep easy-to-clean aluminum crispers.
- Removable door shelves, Butter Keeper and Cheese Keeper.
- All-weather temperature control.
- Famous "Glacier Blue" Porcelain Enamel interior.

Come in and see this Admiral
Dream Refrigerator Today!

EASY TERMS!
GENEROUS TRADE-INS!

9 Other All-New Styles, Sizes To Choose From • Prices Start At **\$199⁹⁵**

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 W. 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ KALBA

(Tęsinys iš Nr. 67)

LIETUVISKAI ANGLISKOS KALBOS ŽODYNAS

Pastabėlės

Šita lietuviškai angliška kalba, kurios žodynas pradeda mas čia spausdinti, yra grynai garsinė, arba fonetinė, ne kilminė, arba etimologinė. Ji buvo sudaryta tik iš tariamųjų, girdimųjų žodžių, ne iš rašomųjų, nebyliųjų. Kitaip ir negalėjo būti, nes jos sudarytojai, bent labai didelė jų dauguma, nei skaityti, nei rašyti nemokėjo. Taigi nei žodžių kilminė rašyba, nei pagaliau pati gramatika buvo jiems žinoma. Ir todėl jie sukūrė grynai garsinę, liaudinę kalbą, tiesą sakant, labai siaurą ir menką, nes ji labai maža teturi kultūrinių ar bendrinių kalbos pažymių. Bet vis dėlto ji yra įdomi ir verta rimto žvilgsnio. Todėl čia ir rašomas jos žodynas.

Dažnai išslystama čia iš privalomų gramatikos ribų. Bet tai daroma tik todėl, kad mažiau težiūrima gramatinės bei etimologinės, o daugiau garsinės bei fonetinės rašybos.

Kai kurie lietuviškai angliški žodžiai čia verčiami į anglų kalbą daugiausia tik ta prasme, kuria lietuviai juos supranta ir vartoja.

Be to, čia nemaža patenka ir tarptautinių žodžių, net ir tų, kurie jau turi pilnas pilietines teises ir rašomojo ir šnekamojo lietuvių kalboj. Ir jų patekimo čia pagrindinė priežastis yra labai paprasta, būtent, šita: lietuviai, kurie sudarė lietuviškai anglišką kalbą, buvo paprasčiausi kaimo žmonės, taigi tarptautinių žodžių visai nežinojo ir jų niekad nevartojo. O kai jie atkako Amerikon, tai naujo krašto kalba ir jos žodžiai visi jiems buvo tik angliški, arba "amerikancki", kaip jie dažniausiai pasakydavo, ir iš jų visų jie lygiai darė lietuviškai angliškus žodžius ir lietuviškai anglišką kalbą. Vadinasi, anglų kalbos žodžių jie nepaskirstė į angliškus ir tarptautiškus, nors pastarųjų anglų kalboje ir yra devynios galybės.

Dar ir tiek reikia pastebėti, kad kai kurie lietuviškai angliški žodžiai labai dažnai vartojami, o kai kurie visai retai, ir dėl to gali kai kam atrodyti, jog tų retųjų nereikėjo ir dėti. Bet tai būtų ne tik ne logiška, o ir skriauda tiems reikiams žodžiams. Juk ir 100 dolerių banknotas labai retai vartojamas, tačiau niekas nesako, kad jo vertė būtų mažesnė už 1 dolerio banknotą, kuris plėšiamas kas dieną... Šiaip ar taip, bet čia reikėjo dėti ir retus, ir dažnus žodžius — visus. Tik kažin ar pavyko. Mat,

juos sumedžioti buvo nelengva, ypač jau tuos, kurie tevirtojami kuone tik įvairių specialybių žmonių. Vis dėlto buvo ryžtasi tai padaryti kuo sąžiningiausiai. O jei vienas kitas žodis čia ir nepateko, tai gerb. skaitytojai yra labai prašomi atsiųsti juos žodyno autoriui (Dr. Alg. Margeris, 3325 South Halsted St., Chicago 8, Ill.).

Kai kurie angliški žodžiai (lietuviškai angliškoj kalboj) tik lietuvišku akcentu (tarties spalva) ir vienos kitos raidės pakeitimu aplietuvinti, o šiaip jau nieko prie jų nei pridėta, nei atimta, pvz.: *jes* — *yes*, *plenti* — *plenty*, *rosy* — *rosy*, *araund* — *around*, *bizi* — *busy* ir kt. Kaip matome, jie nei lietuviškos galūnės bei priesagos, nei pagaliau priešdėlio neturi. Štai dar keli kiti pavyzdžiai: *overkulis* — *overcoat*, *šiūmeikeris* — *shoemaker*, *šapinimas* — *shopping* arba: *pabildyti* — *to build*, *sufiksiyti* — *to fix*, *prikanėktyti* (niekas nesako prikanėktinti) — *to connect*. Iš tikrųjų, tai pastarieji žodžiai yra daugiau sulietuvinti, nei pirmieji, bet jie visi lygiai vartojami, visai nežiūrint, ar jie tik vienos kitos raidės pakeitimu aplietuvinti, ar lietuviška galūne, ar priešdėliu, ar pagaliau ir galūne ir priešdėliu sulietuvinti.

Lietuviškai angliškų žodžių tarties čia perdėm laikomasi tos, kuri, rodos, daugiausia ir dažniausiai yra vartojama. Bet jei kas pamatytų čia netikslumų ir duotų pataisymų, tai autorius bus už tai labai dėkingas.

Prie kiekvieno lietuviškai angliško žodžio dedamas pavyzdys (sakiny), rodas to žodžio reikšmę ir vietą, kuriai jis priklauso. O kadangi yra žodžių, kurie turi dvi ar tris prasmes, tai tie ir paryškinami dviem ar trimis pavyzdžiais.

Tai tiek tuo tarpu. Platus ir išsamus šitos lietuviškai angliškos kalbos (žargono) atsiradimo, raidos, reikšmės ir net kai kurių prašmatnybių apibūdinimas bus žodyno gale (tik čia, laikrašty, o knygoj — pradžioje).

(B. d.)

Dr. Alg. Margeris

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius
čia sumokėjus

100% apdrausta

DRABUŽIAI
GYDUOLĖS

ir t. t.

Jūsų giminės gauna be
jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.

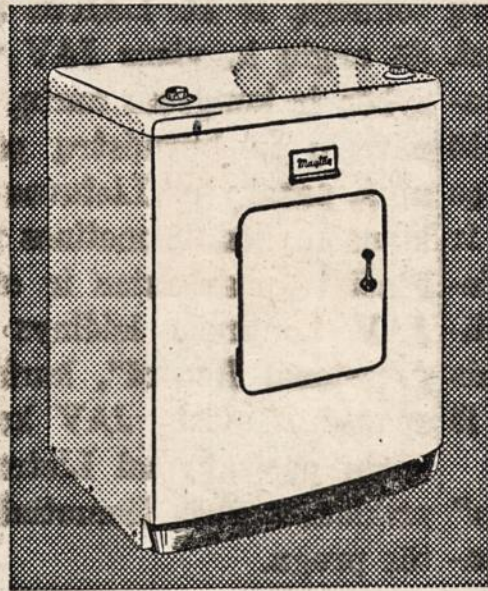
220 SO. STATE ST., CHICAGO

Tel. WAbash 2-9354

Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

arsinkites "N-nose"

NEW *completely automatic* Maytag Clothes Dryer

Waterfilm action
eliminates lint, moisture
and venting problems

- A thin film of water removes lint, moisture.
- No lint trap to clean.
- No outside venting.
- No dampness in room.
- Self-cleaning.
- Variable heat, time dials for any fabric.
- Double insulation keeps heat inside.
- Porcelain-finished drum resists rust.
- Safety door stops action when opened.

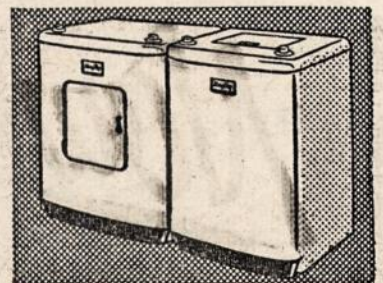
Ends drying drudgery and weather worries

The amazing new Maytag Electric Dryer gives you soft, fluffy, sweet-smelling clothes at the touch of a dial.

Saves hours of backbreaking work—No heavy, wet loads to lug. No walking, stooping, lifting, stretching. No re-washing.

Makes fewer clothes last longer—No sun fading or wind-whipping, less wear than line-drying. Wash any time—you need fewer clothes.

Completely automatic—Just load, dial time and heat, lift out damp-dry or fluff-dry. See this work-saving, time saving, money-saving Maytag Dryer.

The MAYTAG AUTOMATIC
WASHER

with gentle Gyrofoam Action
Washes, rinses, spins,
stops automatically.
Safety lid stops action
when opened. Needs no
bolting down. Flexible
time and heat controls.

EASY TERMS • Come in today

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st St.

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SHULMISTRAS & Co. INSURANCE

Property
Management
Mortgage
Sales Loans
Satisfy Public
Investment
Currents

REAL ESTATE

4004 S. ARCHER AVE.

CHICAGO 32, ILL.

LAfayette 3-6300

ARCHER
CURRENCY
EXCHANGE
Checks Cash
Money Order
Money Bill

SAMGESNĖS vietos taupymui
niekur nerasite. Kiekviena sa-
skaita apdrausta iki \$10,000.
Penkisdešimt penki metai
patyrimo ir draugiško patar-
navimo

DISTRICT
SAVINGS

Štabas kalba lietuviškai

and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

Knygos bare

VLIKO Informacijos Tarnyba šį pusmetį išleido jau antrą prancūzų k. informacinį veikalą. Tai "Pabaltijo valstybių likimas" ("Le sort des Etats Baltes"). Jais norima sustiprinti Lietuvos bylos propagavimą tarp prancūziškai kalbančių europiečių. Leidinys turi 80 psl. ir yra išleistas 3,000 egz. tiražu. Minimąjį veikalą parašė min. E. Turauskas, atstovavęs Lietuvai Prahoje, Bukarešte ir Belgrade, paskutinis Nepr. Lietuvos URM Politinio Dep-to direktorius, pats gerai su visais įvykiais susipažinęs ir juos iš arti stebėjęs.

"Encyclopaedia Britannica" kasmet išleidžia po priedą, pa-

vadintą "The Book of the Year", kuriame duodami naujausieji enciklopedijos papildymai. Prie de prie pereinamųjų metų, pasinaudojus gautąja iš ALT medžiaga, duota daugiau naujų žinių ir apie Lietuvą, nurodant, kad JAV nepripažįsta Lietuvos aneksijos, primenant Kersteno rezoliuciją ir kt. LAICas atspaudė anglų k. visus JAV vyriausybės ir kongreso narių, gubernatorių ir burmistrų pareiškimus, pasakytus Lietuvos Nepriklausomybės 36 metines minint. Plačiai paskleistas ir oficialus JAV kongreso leidinys "Congressional Record", kuriame atspausdinti visi JAV kongreso narių pasisakymai Lietuvos Nepriklausomybės šiemetinės šventės proga.

P. Babickas yra paruošęs spaudai dramatišką pasaką "Jūragis" ir baigia tvarkyti apysaką "Žvaigždės viršum Sibiro". St. Vainoras išvertė lietuvių kalbą Thoro Heyrdahlo veikalą "Kon-Tiki", o E. Skujenieks — Ingridos Viksnos "Turime bristi į jūrą". "Gabija" išleido J. Paukštelio romaną "Kaimynai". "Tėvų Kelio" Venecueloje redaktorius kun. A. Sabaliauskas išvertė lietuvių kalbą, o "T. Kelias" išleido Giovannio Guareschio "Don Kamiliaus mažąjį pasaulį", iliustruotą 38 paties autoriaus piešiniais. Pasirodė iš spaudos J. Kėkšto poezijos rinkinys "Etapai", J. Kraliausko romanas "Urviniai žmonės", J. Gliaudos "Metmenys". (ELTA).

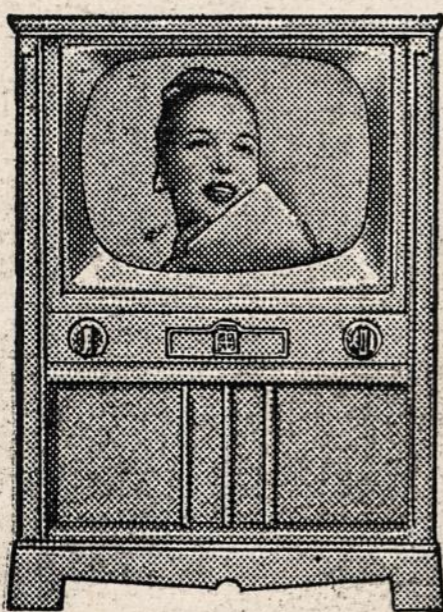
VYTAUTAS MARIJOŠIUS

diriguos Chicagos Simfonijos Orkestrą jubiliejinėj Margučio muzikos šventėj gegužės 2 d. Civic Opera Rūmuose.

Now DuMont Television

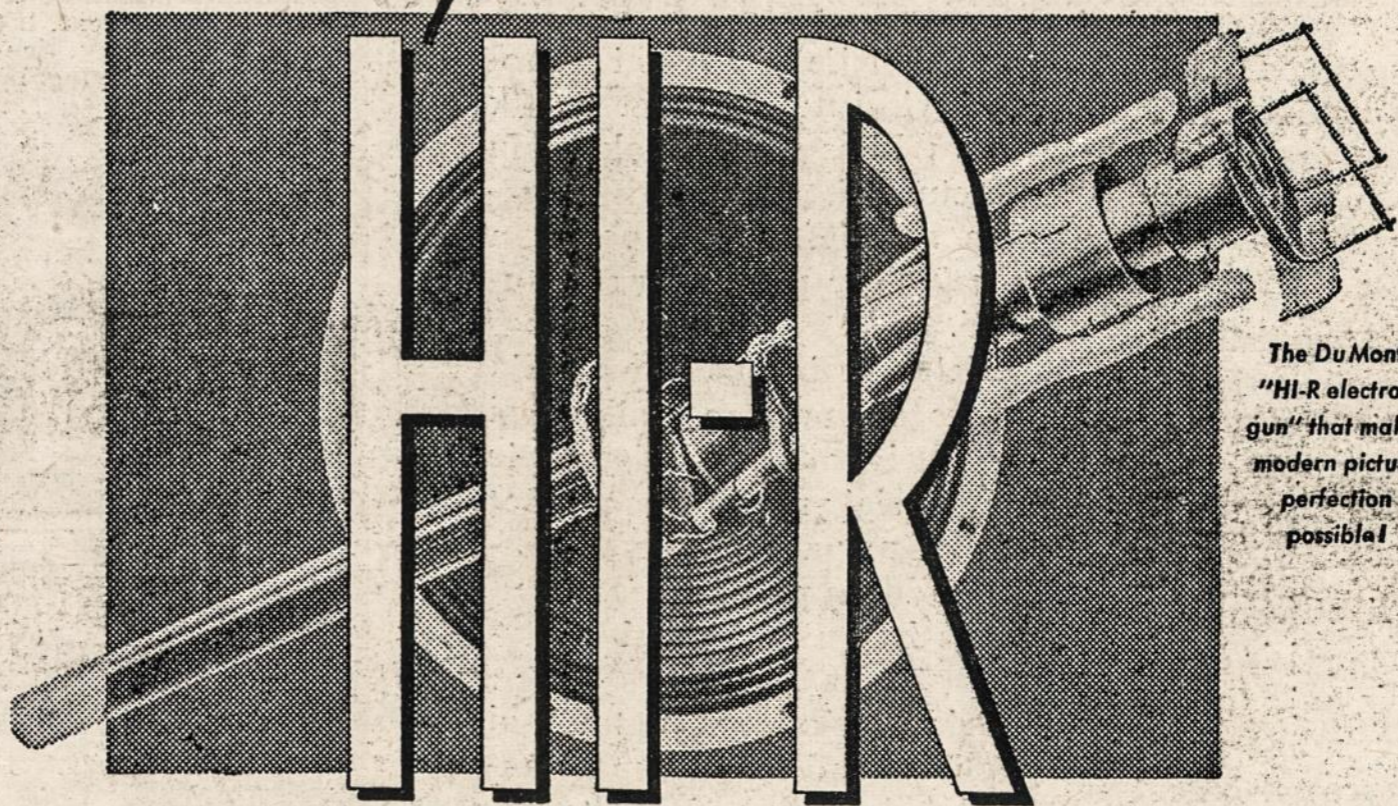
First with the Finest...past, present and future!

presents

DuMont Custom
NEW YORKER Modern

Modern cabinet styling in genuine limed oak hardwood veneers. 24-inch DuMont Selfocusing tube. UHF provision. Built-in antenna, phono-jack.

The DuMont "HI-R electron gun" that makes modern picture perfection possible!

Only DuMont meets COMPLETE COMPARISON

COMPARE these twenty extra-value features in DuMont Telesets*!

1. Exclusive automatic picture stabilizer to minimize picture drift.
2. Tilted safety glass and picture tube for reflection-free viewing.
3. Harmonizing metal picture mask for easier viewing.
4. Continuous adjustable tone control.
5. Heavier, permanent magnet speaker.
6. Phono-jack and switch for record playing.
7. Heavier cabinet woods for better acoustic value.
8. Illuminated channel selector dial.
9. Optional one-knob 82-channel tuning.
10. Authentic decorator cabinet styling.
11. Puncture resistant speaker grille cloth.
12. Removable safety glass front for easier cleaning.
13. Dust proof picture tube seal.
14. Solid raised legs for easier dusting.
15. Thirty tube equivalents.
16. Cooler operation for longer set life.
17. Shielded chassis to prevent interference.
18. Highest quality control standards.
19. Built-in antenna.
20. Underwriters' Laboratories approval.

with
HI-R HIGH RESOLUTION **PICTURE**

The greatest picture accuracy, depth and contrast in television! Perfected by the laboratories which pioneered the famous "HI-R electron gun" and the DuMont Selfocusing tube!

Imagine owning

DUMONT QUALITY *from \$199.95***
(for 17-inch table model, not illustrated)

First With The Finest In Television

BEFORE YOU BUY—SEE, HEAR DU MONT HI-R AT YOUR AUTHORIZED DU MONT DEALER'S!

with
HI-R HIGH RESONANCE **SOUND!**

DuMont, pioneer of high-fidelity sound in television, achieves television's truest tone with precision-engineered circuits, quality speakers, acoustic cabinets!

Be first with the finest quality in television! DuMont alone challenges Complete Comparison with every other make, in every feature, at every price! With HI-R PICTURE AND SOUND... with twenty extra-value features—DuMont continues to pioneer television progress for you. Come in... see DuMont now!

VISION is the DuMont Dimension!

**NO EXTRA CHARGE for full-year picture tube Warranty, 90-day parts Warranty, Federal Excise Tax, built-in antenna. Prices slightly higher for limed oak, blond, and some mahogany models.

SEND FOR FREE 1954 BUYING GUIDE!

Allen B. DuMont Laboratories, Inc.
Television Receiver Division
Customer Priority Dept.,
East Paterson, New Jersey

Please send your free booklet, showing new DuMont HI-R Telesets* in authentic styles for my home.

Name.....

Address.....

City..... State.....

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE and FURNITURE CO.

2876 WEST CERMAK ROAD

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

BISHOP 7-3333